
Arkivsak-dok. 24/00743-4
Saksbehandler Stig Alfred Eikeland

Saksgang	Møtedato
Formannskapet	31.10.2024
Utvalg for landbruk	01.11.2024
Utvalg for teknisk	29.10.2024
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.10.2024
Eldrerådet	25.10.2024
Utvalg for levekår	30.10.2024

Saksframlegg

Søknad om å innføre båndtvang der bufe beiter fra Lista Sau og Geiteavlslag.

Kommunedirektørens innstilling:

Utvalg for levekår vedtar å sende vedlagte forslag til forskrift for båndtvang i Farsund kommune på høring.

- Det fortsettes bevilgning av nødvendige midler i forbindelse med skilting og innføring av forskrift.

Vedlegg

Helårlig båndtvang der bufe beiter
Uttalelse angående helårlig båndtvang i Farsund kommune
Forskrift om sikring av hund ved båndtvang m.m.

Saken kort fortalt

Lista Sau og Geitavlslag søkte den 12.07.24 om at det innføres forskrift om helårlig båndtvang i områder der bufe beiter.

Lista og Lyngdal Bondelag, støtter søknaden se vedlegg. De har flere ganger tatt kontakt på vegne av deres medlemmer og forklart samme problemstilling. I tillegg til å støtte søknaden legger de til ønske om felles regelverk i hele kommunen. De mener det er størst problem med

Løse hunder der i populære turområder der det ofte er tilrettelagt for økt ferdsel. De ønsker at bestemmelse om båndtvang skal gjelde også i umiddelbar nærhet til beitemene. De ønsker utvidet båndtvang velkommen og viser til bestemmelser for Føya kommune.

Lista Sau og Geitavlslag søker også om at kommunestyret delegerer myndighet til kommunedirektøren for å kunne vedta ekstraordinær båndtvang slik hundelovens §6 f åpner for.

Søkers begrunnelse:

Grunneiere ønsker folk velkommen på eiendommene, men det må vises hensyn til dyrene som beiter hele året.

Løse hunder kan jage sauer, noe som kan føre til alvorlige skader eller død for dyrene.

De påpeker at løse hunder også kan være farlige for storfe og mennesker.

Mange turgåere er redde for løse hunder, og det skaper ubehagelige situasjoner.

Hundeloven § 6 gir kommunen adgang til å innføre helårlig båndtvang for å beskytte husdyr og hensyn til andre mennesker. De foreslår at et kommunalt skilt om båndtvang vil gjøre det enklere for grunneiere å håndheve reglene uten diskusjon, særlig i tilfeller der hundeeier mener å ha kontroll på hunden uten band.

(Farsund og Lyngdal Bondelag vil støtte søknaden fra Saue og Geiteavlslaget, men har enda ikke kommet med skriftlig uttalelse)

Bakgrunn

Hundeloven har til hensikt å fremme et aktsomt hundehold som ivaretar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden. Loven skal sikre at hunder får en forsvarlig og dyrevennlig behandling samtidig som de ikke forårsaker skader og ulemper i samfunnet.

I §3 settes det generelle aktsomhetskrav for å forebygge at hunden blir satt i en situasjon der den kan gjøre skade på folk og dyr mm. Hunden eller hundeholdet skal ikke være til urimelig ulempe. Videre setter §4 generelle regler om sikring av hund:

«Hundeholderen skal opptre hensynsfullt. Utenom båndtvangstider kan hunder bare være løse under tilsyn og kontroll som i størst mulig grad forebygger og forhindrer skader på eller ulemper for mennesker, husdyr, tamrein, vilt eller eiendom.»

§4 skal i teorien virke som et vilkår for å kunne slippe hunden utenom båndtvangstiden. Kommunen får likevel til stadighet tilbakemeldinger om at det oppstår situasjoner der det blir diskusjon om hunden er under kontroll uten bånd eller om den må bindes. Bønder og andre som påtreffer løse hunder fortviler over at det ikke finnes noe klar hjemmel til å kreve at eier opptar hunden og setter denne i bånd. Hundeeier mener på sin side ofte å ha kontroll på hunden, noe som vanskelig kan avvises før hunden angriper bufe.

For Slevdalsvannet, Nesheimvannet, Prestvannet, Hanangervannet, Kråkenesvannet, Lunde vågen og Røyrtjønn er det fra før helårlig båndtvang. I fuglefredningsområdene langs Listastrendene er det båndtvang fra 1. mars til 1. november. Dette gjelder Einarsneset, Havika, Fuglevika, Nordhasselvika og Steinodden (fra Grettestø til Verevågen). Verneforskriftene endres ikke som følge av en eventuell forskrift om utvidet båndtvang, men forskriften vil gjelde i tillegg til verneforskriften. Dette vil gjelde i få områder men kan skiltes langs stiene.

Ut fra hundeloven § 6 første ledd er det alltid båndtvang mellom 1. april og 20. august. Kommunen kan etter §6, andre ledd, gi forskrift om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller innegjerdet:

- a. i og i tilknytning til boligområder og handleområder,*
- b. i parker, på gravplasser, på og ved skoler, barnehager og anlegg for lek, idrett, sport eller rekreasjon,*
- c. på og ved bestemt/angitte turstier, turveier, merkede skiløyper, leir- og rasteplasser,*
- d. i bestemt angitte andre områder på land, i vann eller sjø som er allment benyttet som tur- og rekreasjonsområder,*
- e. i hele eller deler av kommunen i bestemt angitt tidsrom når husdyr normalt går ute, eller*
- f. under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å beskytte viltet.*

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Båndtvang etter annet ledd bokstav e og f kan bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde. Båndtvang fastsatt i medhold av annet ledd bokstav f må opphøre straks forholdene tilsier det. Der beite, natur- og rekreasjonsområder berører flere kommuner, bør disse samordne sine forskrifter. Kommunens innføring av båndtvang etter bokstav f kan påklages til statsforvalteren.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder ikke har adgang til barnehager, skolegårder eller gravplasser.»

Vurdering

Problemet er størst i områder der turstier krysser beiteområder. Her har grunneiere i pressområder flere passeringer av folk med løse hunder. Dette skaper en uholdbar bekymring da man aldri kan vite om en løs hund kan være en trussel mot beitende dyr. I teorien skal hundelovens §4 regulere når man kan slippe hund utenom båndtvangstiden 1. april til og med 20. august. I praksis viser dette seg å være uklart når en hund må være i bånd og når det er aktsomt å slippe denne.

Ut fra en landbruksfaglig vurdering vil det være uaktsomt å legge opp til å ha turstiavtaler uten båndtvang der dyr beiter og. Til bakgrunn for denne vurderingen ligger i hovedsak hensynet til beitedyra, som dersom en hund slippes kan bli stresset eller jaget slik at de enten skader seg, får direkte bittskader eller blir overbelastet. Mange er ikke klar over at en sau gjerne kan dø bare av å bli «sprengt» etter å ha blitt jaget i det som kan se ut som uskyldig lek. Fenomenet «sprengning» skyldes høy puls, stress, melkesyre og mulig hjertestans.

I tillegg til hva angår dyrevelferd har kommunen fått flere meldinger om farlige situasjoner som oppstår der strofe reagerer på hund, løper eller går til angrep på hunder og mennesker som kommer i veien. Av hensyn til dette vil vi anse det som uforsvarlig å åpne eller videreføre turstier der det blir opp til hundeier å vurdere om hunden kan slippes utenom båndtvangstiden.

I Farsund kommune beiter dyr ute store deler av året, og båndtvangen slik det fremgår av §4 (Sikring av hund ved båndtvang m.m) bør gjelde i alle deler av året der kommunen har avtale om turstier.

Hundelovens § 9 i gir unntak for hunder i spesiell bruk.

Reglene om unntak anbefales å gjelde likelydende for perioden det anbefales å utvide båndtvangen til.

§ 9. Unntak fra sikringsreglene

Båndtvang fastsatt i eller i medhold av §§ 4, 6 og 7 gjelder ikke for

- a. hund når den brukes i reindrift*
- b. dressert bufehund når den brukes til å vokte eller gjete storfe, sau eller geit*
- c. hund i aktiv politi-, toll-, militær-, rednings- og offentlig oppsynstjeneste, når den offentlige oppsynstjenesten er etablert med hjemmel i lov, eller under trening eller prøving for slike tjenester*
- d. hund i aktiv bruk som ettersøkshund etter såret eller sykt vilt*
- e. hund med særlige bruksformål, avgrensede områder eller nærmere angitte hunderaser, eller hundetyper eller for hunder som har særskilt trening, når dette er fastsatt av kommunen ved forskrift eller enkeltvedtak. Ved dette kan kommunen blant annet legge ut et område som dressurområde for hunder, dersom samtykke som nevnt i § 8 første ledd foreligger*
- f. hund når den brukes for jakt, jakthundtrening og jaktprøver mellom 20. august og 1. april eller når båndtvang er fastsatt i medhold av § 6 annet ledd bokstavene c, d og e*
- g. førerhunder i aktiv tjeneste eller under trening eller prøving for slik tjeneste
Hund som nevnt i første ledd bokstav a til d eller i bestemmelse som gjelder særlige bruksformål etter bokstav e, kan på en aktsom måte slippes slik det er naturlig ut fra bruksformålet.*

En hund som nyttes som jakthund eller er under trening eller prøve for dette, kan slippes på en aktsom måte slik det er naturlig ut fra bruksformålet uten hinder av § 4 fjerde ledd når dette ikke er i strid med viltloven, naturmangfoldloven, reindriftsloven eller regler om båndtvang. Det samme gjelder for trening og prøving av ettersøkshunder.

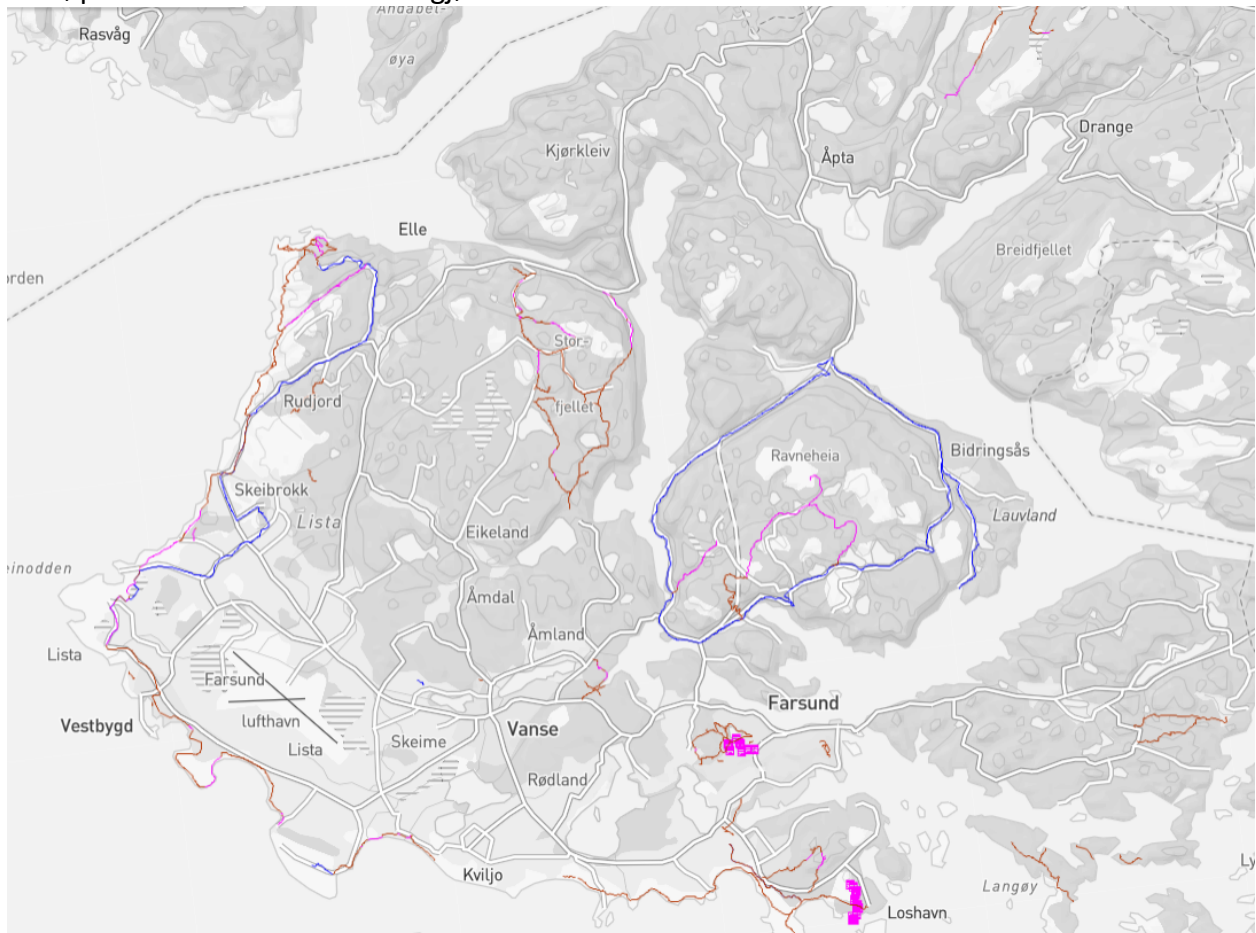
Kongen kan gi forskrift om unntak fra sikringsregler fastsatt i § 4, § 6 første ledd og forskrifter fastsatt med hjemmel i § 6 annet ledd og § 7.»

Som §6 lister over er det mulig å innføre båndtvang også på annet grunnlag. Det vil eventuelt tilkomme saken etter høring. I denne omgang behandles kun forholdet til beitende dyr der merkede turstier krysser beiteområder.

Det kan argumenteres for at båndtvang bør gjelde for alle områder der dyr har rett til å beite eller faktisk beiter uavhengig om det foreligger avtale om tursti eller ikke. Kommunaldirektøren mener for det første vil dette være en for streng inngripen i hundeeiers frihet til å selv vurdere hvor hunden kan slippes forsvarlig. For det andre vil man lettere kunne avgrense hvor utvidet båndtvang gjelder ved å skilte inngang til beiter langs offentlig merket sti. Et slikt offentlig skilt vil også i den ordinære båndtvangstiden gi en påminnelse om viktigheten og alvorligheten i å ta hensyn til beitende dyr.

Man vil med å avgrense utvidet båndtvang til bare å gjelde turstier der det også beiter dyr treffe de aller fleste problemstillingene som oppleves. I de tilfellene grunneier opplever problemer med løse hunder kan man vurdere å tilby turstiavtale som kanaliserer ferdsel ved merking og båndtvang.

Der det innføres båndtvang må kommunen i samråd med grunneier skilte inngang til beiter slik at det går tydelig frem hvor båndtvang gjelder. I tillegg krever hundeloven at det går klart frem hvor båndtvangen gjelder. For å løse dette vil kommunen lage et kart som oppdateres fortløpende etter hvert som det gjøres avtaler om turstier.

Figur 1 kartet viser hvor det finnes turistavtaler markert med brunt, sykkelruter markert med blått, og turruter uten avtale markert med lilla.

Kartet viser omfanget av turstier i kommunen. Noen av turstiene har problemer med løse hunder som er til skade for beitedyr.

Økonomiske konsekvenser

Å innføre utvidet båndtvang på stier med offentlig turstiavtale der det samtidig beiter dyr, vil for eier av bufe bety enklere oppsyn. Det er på det rene at drap eller skader på bufe, som det dessverre finnes flere eksempler også medfører et stort økonomisk tap.

For kommunen vil det medføre kostnader forbundet med merking, innkjøp og montering av skilt. Per i dag regner man med en kostnad på ca. kr 50 000 – 100 000 til formålet dersom alle offentlige turstier skal merkes med båndtvang. Kostnaden med å innføre båndtvang vil avhenge av hvordan forskriften utformes. Det tas forbehold om nødvendig bevilgning i vedtaket.

Konsekvenser for barn og unge

Det å møte på løse hunder der folk ferdes kan for mange, og da særlig barn, være skremmende. Derfor vil innføring av foreslått forskrift også være betryggende for turgåere.

Konsekvenser for klima og miljø

Løse hunder er negativt også for viltet. I perioder med mye snø og andre ekstraordinære forhold bør det derfor være mulig for kommunedirektøren å innføre ekstraordinær båndtvang når dette kan faglig begrunnes jf. §6.f. Å delegerer denne myndigheten til kommunedirektøren permanent vil være tidsbesparende når situasjonen krever det.

Konsekvenser for folkehelse

Turstier i Farsund kommune er svært viktige for folkehelsen. Disse bør merkes og anlegges på en måte som også kan aksepteres av grunneierne uten å medføre betydelige ulemper som løse hunder kan forårsake. For både turgåere, grunneiere og andre vil forskriften tydeliggjøre når hunder skal være i bånd.

Konklusjon

For å imøtekomme søknad om helårlig båndtvang i alle beiteområder, foreslår kommunedirektøren å kunne tilby båndtvang der det er avtale om turstier og det samtidig beiter dyr. Dette vil være et minst mulig inngrep i den enkeltes rett til å la hunden gå løs i trå med de generelle aktsomhetskrav som hundeloven stiller. Vedlagte forslag til lokal forskrift foreslås sendt på høring. Ut fra eventuelt endelig vedtatt forskrift kan det bevilges konkret sum for å dekke kostnader med innføring og merking mm.